

Nummar 16.
17ad jakkegærdde.

Korsfjord'ast:
30ad AUGUST 1915.

Redaktøra:
OLE A. ANDERSEN.

Ravas-bræyva Same ustebidi.

Ibmel arbmo ja rafhe!

Dassaçi læ juo bagjel jakke, go mon læm farrim Sameædnami, dasa Fielm'vudni, bestyreren min mišson mannasidi. Mu nuftgo maidai ædnagid jurda læi dat, atte dal šadda æmbo vejalaš go oudal oappaladdat same ustebid Sameædnamemest, go nuft lakka bottim, mutto i dat læm nuft. Mudnji gartai nuft ollo barggo ja doaimatemuš dam fidno vuolde, atte mu jottemest i šaddam mikkege. Dat stuora dallodoalatus ja dasa vela blade barggo bijai hetetusaid mu jottemi, ja nuft læm šaddam occaluvvut mu ustebin, vieljain ja oabbain, gæk ain halidek gullat mu hæjos njalme duodastusa min bæstamek birra. Ibmel læ maidai mudnjige, su hæjos balvvalægjasis, rappam uvsa mu ječčam albmugam gaskast, nuft atte mon læm ožžom stuora saje ædnag same ja dača ustebid gaskast, gæina mon davja læm ožžom gačaldagaid brævai čada ja njalmalažat, atte imgo mon šat boade sin oappaladdat. Ædnag brævaid læm mon ožžom dam jage sisa ja maina oidnu, atte ædnagak vurdek ja savvek mu boatet sin oappaladdat daina rafhe-evangeliumin.

Mutto go must læmaš nuft ollo doaimatemuš sidast, de im læk ollim jottet sin gaskast, ja nuft maidai ožžom uccan dile vas-

tedet buok brævaid ja gačaldagaid, manditi mon čalam dam ravas bræva buok same ustebidi, ja gittam din buokaid vuost manemuš dæivadæmest ja dasto daid ædnag rakis brævaid ja arvosmatte čallagid oudast, maid mon persovnalazažat nuftgo blade čada læm ožžom dist. Ibmel buristsivndekus din buokaid!

Go mon dam ravas bræva digjidi saddim, de aigom mon scemmast muittalet, atte mon im læk din vajaldattam mu same ustebidam. Mon muitam din davja ja halidam vel gærde dabe dæivadet dinguim — ja ériñoamačet almemest, gost mi alelassi bæssap læt ovtast.

Dak ædnag čallagak ja vaimočuorvvasak same vieljain ja oabbain læ addam mudnji ain æmbo halo oappaladdat sin, manditi mon læm fast erit cækkam aldam dam mannasida bestyreramata, vai bæsam fast algget jottet din gaskast. Mon læm boattam dovddat vaibmom siste, atte Ibmel læ cacketam rakisvuoda digjidi, ja mu vaimo halidus læ, atte læt buristsivdnadussan mu olbmuidasam. Mu aidno halidus læ, atte oaffaruššat mu nuorra vuoda navcaidam Hærra vidnegardest. Mon satam obba vaimostam valddet apostal Paulusa sanid ječčam sadnen: Kristus rakisvuotta bagge mu! Dastgo i gavdnu stuorab ja æmbo hærvvasebbo barggo dam mailmest go dat, atte laiddet vaivan suddolažaid Jesus lusa, nuftgo maidai dam oudast læ mist stuora lokkodakkamuš. Ibmel væketekus, atte ædnagak same nuorain morranifçi dam barggoi. Lag-

jo læ stuores, mutto barggek harvak. Ja viddasebbot læ bæste jesse cækkam, atte okta siello læ mavsolebbo go obba mailbme. Igo dat berreši baggit min æmbo rakistet min jabmemættom ustebidamek sieloid. Juo vissasi. Ibmel rabaši min čalmid dam æmbo oaidnet, go mi dal dakkap!

Mutto Hærra vidnegarde bargost i læk buok aigid dušse vuostaivalddujubme ja gittevašvuotta; mutto maidai vuostamiella ja higjadus. Dam berre juokkehaš diettet. Ja dam læm maidai monge boattam dovddat dam aige sisa, maid mon læm barggam Hærra vidnegardest. Læm monge dæivvam færa maid, mutto dat i daga maidege; dastgo Jesus min oaivvamuš ja su ouddalaš balvvalægjek, læk mannam dam sæmma gæino. Audogasvuoda gæidno læ ruossa gæidno. Mutto min balkka læ stuores almin. Dabe higjadus ja bagjelgæččamvuotta, dobbe ramadus ja gudnejattujubme. Vuoi, maggar erotus! Damditi i berre mikkege oaffarid læt stuores Jesus nama diti. Jesus læ væra buok min gudne, gillamuša, higjadusa ja buok. Ibmel addaši migjidi stuora armo dasa!

Jurda læ dam čavca ja dalve oappaladdat daid ouddalaš oappes guovloid, nuftgo Lagesvuona, Porsango, Tana, Buolbmaga ja ain æra guovloid dademielde go dilalašvuotta luotta. Mon læm ilost go fast galgam bæssat din oaidnet gærde. Ibmel buristsivndekus min dæivadæme!

Vieljalaš dærvuodak buok ustebidi ja erinoamačet fulkidi.

Din **Ovla Andras.**

Hans Abraham Hellander

læ riegam Utsjogast 6ad april 1838 ja jami Bonjakasast 10ad mai 1914 hui fakalažat. Dassači læ juo bagjel jakke, go dat oskaldas Herra balvvalægje gudi dam mailme, 76 jage, 1 mano ja 4 bæive boaresen.

Dal læ su maŋaibaccam ustebak olgusaddam ovta čabba muiitočallag dam eritvagjolam vanhem birro. Dat ucca girjaš læ dai beivid aido gærggam præntast „Nuorttanaste“ prentemrakanusast. Dat girje læ 14 sido oktan Hellander ja su aka govain. Dam girjest gavdnu dat lika daihe muiito sardne, maid dat bæggalmas famolaš sardnægje Oluf Koskamo doalai havddadæmebæive. Dast læ Koskamo valljo saniguim ouddandoallam dam eritvagjolam Herra balvvalægje ællemgærde gietkam rajest havde ragjai. Sæmmastgo Koskamo læ muiitalam su barggoguimes ællemgærde ja maidnom su, læ son maidai famolažat ouddanbigjam gulddalegjidadas jabmema ja ællema duottavuoda, maid juokkehaš darbaša muiitoi bigjat. Daggar likasardne i daide davja læt doljujuvum Sameædnemest.

Dam čabba muiitogirje læ

Bonjakas særvve Nils Pavelsen bokte olgusaddam. Dat girje šadai agjanet gukka min lutte oudalگو prænastast gørgai. Mi doavvop, atte dat ucca muiito-girjaš vuostaivalddujuvum stuora iloin su maŋaibaccam ustebin, ja mi avčop buok min blade lokkid oastet dam Herra balvvalægje maŋemus muiito. Dat girje læ fidnemest Nils Pavelsenest Tanast ja maŋnel vel ærainge. Hadde arvvaluvvui 50 evre gappalagast, ja dam gal gilla juokkehaš maksit, gi su datoš muiitet.

Lekus daggobokte dat girje fallujuvum buok samegiel lokkidi.

Redaktøra.

Alaskast.

Unalakleet 4ad juni 1915.

Hr. Ole Andersen!

Buorre redaktøra!

Mon maidai halidam saddet moadde sane min lieggos „Nuorttanastai“, vaiko oainam, atte i dast læk ollo sagje. Savašim stuorrot dam blade, vai lifči sagje čallet gukkeb brævaid,

Dal mist læmaš buorre dalve, vaiko čakča dalve legje alla čaccullek. Moadde have legje nu garra dalkek ja alla ullek, atte mi suorgganeimek, atte dal doalvo min baikid ja viesoid, go bodi juo vuolemuš viesoi gællarida. Ja nuftgo dam baikest, i bæsa battarussi i gosage. Dalveg desember gasko læ čoaskes ja oktan jieŋa balddon buok ja hui gukkes duolbbasak varidi. Vadnasin i bæsa dam hirbmos jieŋa dafhost. I læm æmbo go okta engelas mila arvo goikke ædnemest, gost min ænaš viesok læk. Mi læp juo dabe læmaš 17 jage, mutto æp læp oaidnam daggar čacceduyle oudal, nuftgo muttom baikin viesok læk bassum erit dam oudeb čavča. Dam maŋeb čavča maidai duššai dast okta eskimoar nieidda dam maŋemus dulvest.

Gidda maidai læmaš hui buorre. Gullujuk boacoelok hui dærvan ja hui buorek miessak. Mi læp dast vitta sabmelaš bærraš. Si buokak ellek dærvam ja læk siega boaco riggak I læk havske dal ørrot, gullujuk aive vaddok ja garra aigek duobbeld dabeld. Mutto rokkadallop mi Ibmela, vai min ællem joavdaši buoreb ællemen dam nubbe ællemest!

Mon oainam „Nuorttanaste“ alde, atte Mikkel Josefsen Nækela læ sirddam erit dam ædnamlaš orromsajest duom agalaš dilai, mi læi migjidi obba lossad gullat, dainago i son læm dušše oappes, mutto læi dego viellja monnoidi goabbašagaidi. Mon læm su dalo verde læmaš 30 jage, ja mu akka læ bajasšaddam dam sæmma dalost. Mutto læ stuora jeditussan, go lokkujuvvui andogassan, mi læ buok buoremus davver olbmui.

Dam siste mon saddim duŋji 1 dollara dam bladdai. Dam jage læ agjanam juokke dat blade gukkeb go oudeb jagid. Daidda læt soatte dasa sivvan.

Loapatam dærvuodaiguim du blade lokke

Nils Persen Bals.

*

Mr. Nils Persen Bals!

Gittos du brævast min bladdai, nuftgo maidai dollarest! Čale ain bladdai! Alaska sagak læk hækkas gullat. Muite dam, atte don læk maksam „Nuorttanaste“ gidda vuostas jakkebæle jagest 1918; dastgo dust læi oudal juo maksom nuft ollo. Ovta dollarest gartta davalažat makso bælnubjakkai; dastgo dokko maksa blade kr. 2,20 jagest oktan portoin. Buok alkkemus læ blade mavso saddet dollara rekomanderijuvvum brævast. Dollarest mi oažžop dabe kr. 3,60.

Viddedeket ain Nuorttanaste buok Sami gaski Alaskast ja čallek fal viššalet sagai samegiel bladdai, dat illodatta Norga sami.

Vaimolaš dærvuodak du dalloi ja buok samedi Alaskast.

Redaktøra.

Hr. redaktora!

Mon læm gullam manga same olbmum cælkemen: Gosa dal duoina skruvta bladim »Nuorttanastin«. Manne skruvta? jerrim mon. Dainago dat læ nn unne ja unnan muittala sagai.

Dat boatta mist samin, atte bladde læ ain unne. Unnan læk blade doallek ja damditi læ unnan rutta oazžot blade stuorrodet. Manga same olbmum dollek daid divras daro bladid, vaiko æi olus ibmerd daro bladid. Ædnegiela ja blade mangas laittek. Mi same olbmum berrep roakkadet bisotet naššonamek ja giellamek damge bokte, atte mi doallap min rakis same blade. Dam bokte mi bæssap gullat sagai min fulkinemek ja oappasin. Monge læm ožžom bræva mu fuolkestam, gutte dal assa Alaskast, Unalakleet. Son læi oaidnam »Nuorttanaste« alde, atte mon assim Finmarkost. Dal læm bæssam monge čallit sudnji bræva.

N. K.

Vare æmbo daggarak!

Okta Guovddagæino nisson čalla redaktora:

»Jos don sattak saddet mudnji »Nuorttanaste« juokke vakkost, de mavsam mon 4 kruvna dam rajest ođđa jakkai.«

Vare buok samin dæggar rakis vuotta sin ječasek ædnegiela bladđai, go dam nissonest, de gal »Nuorttanaste« dalle šaddaši uccemusat vakkobladden.

Redaktora.

Guovddagæinost.

Moadde sane saddim mon Nuorttanastai ja muittalam, atte mist læ dal dabe Guovddagæinost okta sardnedægje Goatteluobbalest, namalassi Nils Thure. Ja dat læ havske go mistge gavdnu dam avdden mæcest okta, gutte lokka Ibmel sane. Ja son læ hui čæppe sardnedet. Mi goit likop hui burist sudnji. Dærvuođak must buok fulkidi ja oappasidi gukken ja lakka.

20ad august.

Muitotussan.

Dalgo buok læ divras ja dasa vela uccan tinestus, berrep mige samek algget jurdašet dalve ala.

Vuostas læ dat, atte i bigjat šiveti bagjel dalvvai æmbo go suoinik

læ. Moft læ læmaš min dallodoallamin dam ragjai? Juo, dallanaga go čakča læ boattam, de ferttičiek 3—4 olbmum algget jorrat navet birra. Juokke bæive fertte fievreduvvut buok lagan ruska mærast, dainago ollo læ oamek ja uccan suoinik. Mutto lika ain i oazžo gusain dam mađe go gafhe mielke. Ja go giđa bællai joavdda, de nokek suoinik. Ja de i læk æra radde go oastet divraset suinid ja jaffoid omidi, jös de læ maina oasta.

Nuftgo dal muittaluvvu, de galggek læt wannam giđa jamadam šivitak nælggai. Lægo dat meineg, atte olbmum galggek vuost pinedek ječasek bagjelmæralaš bargoin ja dasto daid vigitis šivitid fast nelgin? Æigo kommunna olbmum ja ærak berreši algget buorebut bærraigæčat ja oazžot dam laga fabmoi, atte i oktage bigjat æmbo šivitid bagjel dalve go suoinik læk. Laka olbmum ja stivrijægjek læ gædnegasa dam dakkat jottelemus lakai.

Jos mi samek hæitašimek dam hæjos dabe, de bæsašegje min olbmum bivddet čađa dalve ja giđa, ja sidast æi darbašifči læt æmbogo moadde olbmum. — Oarjen æi liemastala goassege; mutto addek omidi goikke suinid ja čace, ja lika læ mielkke dego gæsseg. Dasto æp darbašifči biebmam stuora hœsta moadde gusa diti. Dam lakai birggešimek mige samek sagga buorebut go mi dal dakkap.

* * *

Nubbe læ dat, atte mi berrip ainas uccedet gafhejukkama, mi læ æmbo go davalaš min gaskast, ja dam sagjai oastet jaffoid. Æpge mi galgaši vuovddet šivitid, mutto dam sagjai vurkkit birggoi dalvvai, dainago rutta balkkestuvvu davja duššidi. Dasto saltek buok lagan gulid dalvvai; i læk dietto, maggar aigi mi šaddap čađa mannat. Stuora avkke lifči maidai, atte vuossat murjid ja vurkkit daid farpali siste. Mutto buok oudemusta berrep mi hæittet buok lagan vidnejukkama ja ruttaspellama.

P.

Bocuk Alaskast.

Dassači læ juo 24 jage go bocuk šadde fievreduvvut Norgast Alaskai muttom daro samin, gæid særvest maidai okta Nansen mieldeuvvoin Grønlanda matkest, Balto, čuovoi mielde gattit dam ælo, 16 bocu.

Dat gæččalæbme manai burist; dal gavdnujek Alaskast mæsta 60,000 bocuk, maina 40 sabmelaža æigadušsek 10,000, ja ænaš æigadušsek eski moarak. Bocu mavsolašvuotta arvvaluvvu bælnub miljon dollar.

Dat dovdos riggis olmai Seattlest Jafet Lindberg, gutte galgga læt šad dam miljonæran golleroggam bokte Klondykest, læ oastam 1200 bocuid samin ja maksam 100,000 kruvna ja aiggo algget gavpašik bocubiergo Amerikain, gost hadde læ buorre. Son læ ješ oappes boacodollui, go son ješ nuorravuodastes dabe Norgast læ barggam bocuiguim, ja dasa vela samevarast.

Jos dat čajeta, atte bocubierggo soappa amerikanalažaid smakai, de daidda maidai šaddat markan daro galbmom bocu birggoi

**Min gafhevuotta.
Jakkasaš olgusgoluk:**Alkoholi:
47 mill. kr.

Kaffi:

27 m. kr.

Forsvari:

21 m. kr.

Dupaki:

10 mil. kr.

Nuft čajeta dat trappa migjidi 4 bane.

Vuolemuš badne čajeta, atte Norgast adnujuvu 10 miljon kruvna dupaki. Nubbe badne čajeta, atte forsvari adnujuvu 21 miljon kruvna. Goalmad badne čajeta, atte kaffi adnujuvu 27 miljon kruvna ja njæljad badne čajeta ja almostatta dam stuora læppada, atte garrajukkamušaidi adnujuvu 47 miljon kruvna jakkasažat.

Jagest 1910 jukkujuvvui 23 mil. kr. ja 28.4 miljon kruvna 1913.

Ja kaffekoppa — dat mavsi migjidi 27 miljon kr. 1910 ja 33 miljon 1913. Dam mavsimek mi vaivaš olbmum alna nimmurkætta.

Ja dupakbippo læi nuft anulaš, atte mi daid divras aigid oaffarušimek 10 miljona dasa (bagjel 11 miljon 1913.)

Uccemus varre orru læme oaffaruššat vanhemœdnam gattemi.

Daggaraš læ dat statistiske centralbyraa rekenastim 1910.

Ilolaš saka.

»Lapperne Ven» mnittala mañemuš nummarist atte daro bibalsærvve læ dai beivid olgusaddam samigel odđa testamenta lomaformatast nuftgo darogillige læ. Mutto dast læ dušše evangeliumak ja apostali dagok.

Gal dat læ heivolaš, atte samekge læ ožžom juobe odđatestamentastge muttom oase daggar čakedes sturrudakkan; dastgo olles samegiel bibal daihe odđa testamenta læ ila stuores jotte-olbmuidi fievradallat. Leket dal viššalet oastet dam odđatestamenta de gal mañnel dat boatta vel olles testamentan olgus sœmma heivslas sturradakkan go dal læ boattam.

Mailme-soatte.

Tuiskalaš

læ alelassi dat vuestamuš ja oaivvamuš buok soattefamoin daina beivin.

Čelkkemættos ollo læ son fangaid valddam dam mañeb aigege, ja dušše ruošast. Oktibuok galgga læt dam mañemuš beivid sisa valddam 9,300 fangaid.

Stuora jottelvuodain læ tuiskalaš lakkanam Ruošædnami, ja su halidus ja doaivvo læ juksat oaivvegavpuga Petersburga. Ja ruošša læ balost. Mañemuš biadin oidnu, atte ruošalaš læ alggam farretet buok mavsoalaš dingaid oaivvegavpugest Moskwai. Ballamest læ, atte tuiskalaš šadda varalaš dam famolaš kaisar rikai.

Mutto ruošša arvvala soattat gid-da mañemuš olbma ragjai.

Ila suokkad læ soatte-aibmo vuost čielgkat.

Tuiskalaš læ maidai damge mañeb aiggai vuogjodam manga daro skipa. Oktibuok læ Norga massam 61 skipa dam rajest go soatte algi.

Ruotarika læ massam 34 skipa ja 118 olbmuid.

Salled

læ stengijuvvum dabe Korsfjordast daid beivid obba burist. Dat læ čabba fierbinesalled. Olbmuid læ buorre doaivvo salled birra dam čavča.

Makrel maidai vutto særvest.

Oskaldasmættom kasserar.

Skuvlaolmai ja lukkar Olaf Andreasen Honnesvagest, gutte læmaš giel

kasserar, læ gieskad dovdstam, atte son læ suoladam bagjel 13000 kruvna gieladakassast.

Okta mana vanhem oidnu avisaïn jærramen bismast, atte lægo son gædnegas doallat su manaides daggar skuvlaolmai, gutte suolada. Moft galgga son oappatet 7id bakkom manaidi?

Amas soatteskipak

beggek mietta Norga gaddid ja vaivedek min skipaid.

2 miljon fangaid

læ Tuiskalanda ja Østerrika valddam dam rajest go soatte læ alggam.

»Tanafjord«

læ Daro-Amerika linia odđa dampa namma, mi læ ostujuvvum »Trondhjemsfjord« sagjai, maid tuiskalažak vuogjodegje.

Gal Dœnovuodna juo šadda bægalmas.

Sagje occujuvvu

ovta 13 iakkasaš oarbes nieiddamanai, Katrine Sabbasen, Vestertanast. Jos oktagen haled daihe darbaš smavva biga nieida, mi fallujuvvu vuollai mærkašægje bokte, de čallus mudnji dam birra, ja mærkašekus maggaraš šiettatussi son aiggo valddet, biebmomanan vai jakke rekegi, vebaš mavso oudast vaivaš kassast. Mu lutte læmaš son lakka 2 jage daggar šiettatussi, atte Dæno vaivaškassa læ maksam 30 kruvna skuvlai doallamest jakkai, ja sœmma šiettatussi bijam maidai monge su, jos oktage valdda Dæno gielda olbmuid; mutto olgobældede gielda fertte dat ašše vaivašstivra čađa mannat. Gi aigoš valddet, son čallus vuollaimærkašægjai.

Amund Johnsen,
kredsformand, Vestertanen.

Moraš mielain ja vaimo bakčasin dieđetuvvu, atte cœdnes ja aččes illo ja ucca oabbačis skippar Ovlla Issak Laurra, sirdi eriti dam ilmist Ocjoga Vuovddaguokkast dam august 23ad dibmo 12 bæivvig dušše 12 bæive boaresen.

Ila divras læi son migjidi aidardet. I son læm buorre ige baha dak-

kam; mutto oažžoi rubmašistes gierdat ædnes ja aččes billašume balka, go son vitta bæive buocai garra davda. I oaidnam son ædnamlas ačes lundolaš čalmiguim; mutto buoreb ačelutte læ son dal ja vuordda dobbe oaidnalceme. Vuoiñad uecakaš muosist! Ocjogast 26ad august 1915.

Kaarin ja O. I. Guttorm.

O d d a girjek!

»BIBALA OAPPO OAMEDOVDO BIRRA.« Hadde 25 evre frimærkak ja girje boatta fria poastast. Dam girjest læ 60 sido.

Darogiel girje »VORE BRØDRE LAPPERNE«, 96 sido ja manga govva, mast maidai min miššon bargidgovak, maid særvest maidai Lunja rokke ja »Nuorttanaste« redaktøra govva. Dat darogiel girje muittala Same miššon bargo birra Sameædnamest algo rajest dam ragjai. Dain girjest gavdnu maidai Sami apostal Thomas von Westen govva. Hadde 30 evre frimærkak, fria poastas sad-dijuvvum. — Daggar dinggum-brævak æi mana portofria poastast. Dinggudallanaga ja čale:

Nuorttanaste ekspedition,
Korsfjorden, Altenfjord.

Guovddagæino skuvlaruta.

Čakčaskuvla algga vuostarga 20. september 1915.

Bagjesamiskuvla daihe **dalve-skuvla** algga vuostarga 3ad januar 1916.

Vanhemak berrijek ječa diettet ja muitost adnet manai age. Dat i læk mikkege vuttivaldetatte ašid atte si æi dieđe lægo manak skuvlagædnegasak. Juokke manna læ skuvlagædnegas go læ **dævddam 8 jage**. Ja dat læ vanhemid gædnegasvuotta diettet goas manna læ skuvlagædnegas.

*

Skuvlaolbma Aarseth forslaga mielde læ skuvlastivra valddam čuovvovaš ovtarađalaš mærradusa:

Boatte aigest aiggo skuvlastivra sakkotet 1 kruvnain juokke bæivvai juokke manast mi skuvla mañeda. Dat maksa hælbbadumid gidda 10 bæivvai.

Guovddagæino skuvlastivrast, ^{25/5}—15.

Jacobsen,
formand.

Prenttejuvvum »Nuorttanaste« prenttimrakkanusast Korsfjord'ast